

Susipažinę su pateiktu derinti Konstitucinio Teismo įstatymo Nr. 1-67-42, 44, 53, 60, 65, 66, 67, 67¹ ir 69 straipsnių pakeitimo ir papildymo 41¹ ir 84¹ straipsniais įstatymo projektu (toliau – Projektas), teikiame šias pastabas ir pasiūlymus dėl siūlomo teisinio reguliavimo tobulinimo:

1. Projekto 1 straipsniu siūlomas įtvirtinti naujas Konstitucinio Teismo įstatymo 41¹ straipsnis koreguotinas šiais aspektais:

1.1. tikslinant šio straipsnio pavadinime ir pirmojoje dalyje vartojamas sąvokas „Konstitucinio Teismo dokumentų“, „Konstitucinio Teismo parengti dokumentai“.

Atkreipiame dėmesį, kad sąvoka – Konstitucinio Teismo dokumentai – nėra vartojama nei šiuo metu galiojančiame Konstitucinio Teismo įstatyme, nei Konstitucinio Teismo jurisprudencijoje. Tad nėra aiškus jos turinys. Be to, pastebėtina, kad nagrinėjant prašymus ir paklausimus, dalyvaujantiems byloje asmenims privalomus išsiųstus procesinius dokumentus Konstitucinio Teismo teisei priima ne tik Konstitucinis Teismas, bet ir šio Teismo pirmininkas bei kiti teisėjai (žr., pvz., Konstitucinio Teismo įstatymo 22, 84 str.). Kartu paminėtina, kad šie procesiniai dokumentai teisinę galią įgyja ne nuo jų parengimo, o nuo jų priėmimo ar oficialaus paskelbimo Konstitucinio Teismo įstatymo ir Konstitucinio Teismo reglamento nustatyta tvarka. Be to, Konstitucinis Teismas turi pareigą byloje dalyvaujantiems asmenims įteikti ne tik savo priimtus procesinius dokumentus, bet ir byloje dalyvaujančių asmenų parengtus procesinius dokumentus bei kitą bylos medžiagą (žr., pvz., Konstitucinio Teismo įstatymo 27 str. 3 d.). Atsižvelgiant į visa tai, siūlytina tikslinti Projekte nurodytas sąvokas. Pasirinkus sprendimą įvesti naujas sąvokas, būtina apibrėžti jų turinį.

1.2. Papildant siūlomą Konstitucinio Teismo įstatymo 41¹ straipsnį nuostata, tiksliai apibrėžiančia momentą, nuo kada yra laikoma, kad elektroninėmis ryšių priemonėmis išsiųstas procesinis dokumentas yra įteiktas, t. y. nustatyti, kad elektroninių ryšių priemonėmis siunčiamas dokumentas laikomas įteiktu kitą darbo dieną po jo išsiuntimo. Tokia taisyklė šiuo metu įtvirtinta ir Konstitucinio Teismo reglamente.

Projekto aiškinamajame rašte nurodyta, kad „el. siunta turėtų būti laikoma įteikta kitą darbo dieną po išsiuntimo“, tačiau Projekte, priešingai nei kituose teismų procesą reglamentuojančiuose įstatymų projektuose, tai neatsispindi.

1.3. Papildant siūlomą Konstitucinio Teismo įstatymo 41¹ straipsnį, jame įtvirtinant bendrą taisyklę, kad jeigu prašymas Konstituciniam Teismui buvo pateiktas elektroninių ryšių priemonėmis šio įstatymo nustatyta tvarka, procesiniai dokumentai įteikiami tuo pačiu būdu, kuriuo buvo pateiktas prašymas Konstituciniam Teismui.

2. Nepritartina Projekto 2 straipsnyje išdėstytam siūlymui atsisakyti Konstitucinio Teismo įstatymo 42 straipsnio 2 dalies nuostatos, apibrėžiančios, kaip fiksuojamas Teismo šaukimo įteikimo laikas.

Šiame kontekste pažymime, kad Konstitucinio Teismo įstatymo 44 straipsnio 1 dalyje yra įtvirtintas imperatyvus reikalavimas nagrinėti bylą Konstitucinio Teismo posėdyje, tik kai dalyvaujantiems byloje asmenims apie tai pranešta. Atsisakius Konstitucinio Teismo įstatymo 42 straipsnio 2 dalies nuostatų dėl Teismo šaukimo įteikimo laiko žymėjimo (kai šaukimas įteikiamas paštu ar per kurjerius), taptų neaišku, kaip Konstitucinis Teismas įsitikintų, kad įstatymo nustatyta pareiga pranešti apie Konstitucinio Teismo posėdį buvo tinkamai įvykdyta. Kartu atkreiptinas dėmesys, kad tokio pobūdžio teisinis reguliavimas yra įtvirtintas ir kitų teismų procesą reglamentuojančiuose įstatymuose (pvz., Administracinių bylų teisenos įstatymo 74 str., Civilinio proceso kodekso 124 str.).

3. Nepritartina Projekto 3, 4, 5 ir 10 straipsniuose siūlomiems Konstitucinio Teismo įstatymo pakeitimais dėl šių priežasčių:

3.1. Kaip matyti iš Projekto ir su juo teikiamos medžiagos, siūlomas įtvirtinti naujas Konstitucinio Teismo įstatymo 41¹ straipsnis yra bendra norma, skirta reguliuoti visų nagrinėjant prašymus ir paklausimus priimtų procesinių dokumentų įteikimo (išsiuntimo) tvarką. Tai kartu reiškia, kad ji taikoma visuomet, nebent kitos Konstitucinio Teismo įstatymo nuostatos numatytų specialią procesinių dokumentų įteikimo (išsiuntimo) byloje dalyvaujantiems ar kitiems asmenims tvarką. Atsižvelgiant į tai, manome, kad Projekto 3, 4, 5 ir 10 straipsniai yra pertekliniai ir nebūtini.

4. Nepritartina Projekto 6 straipsnyje siūlomiems Konstitucinio Teismo įstatymo pakeitimais dėl šių priežasčių:

4.1. Projekto 6 straipsniu siūlomas keisti Konstitucinio Teismo įstatymo 65 straipsnis apskritai yra skirtas apibrėžti subjektus, turinčius teisę kreiptis į Konstitucinį Teismą, ir atitinkamai kiekvieno asmens teisės kreiptis į Konstitucinį Teismą sąlygas. Taigi Konstitucinio Teismo įstatymo 65 straipsnis nereglamentuoja subjektų teisės kreiptis į Konstitucinį Teismą įgyvendinimo tvarkos. Tam yra skirti Konstitucinio Teismo įstatymo 66, 67, 67¹ straipsniai. Būtent jie reglamentuoja Konstituciniam Teismui pateikiamų prašymų turinį ir formą, įskaitant ir konkretų prašymų pateikimo būdą. Atsižvelgiant į tai, siekiant apibrėžti Konstituciniam Teismui skirtų prašymų pateikimo būdus, jie turėtų būti įtvirtinti Konstitucinio Teismo 66, 67, 67¹ straipsniuose. Priešingu atveju, būtų pažeista Konstitucinio Teismo įstatymo nuoseklumas, sistemiškus, darna ir aiškumas. Tuo labiau, kad būtent neatitiktis Konstitucinio Teismo įstatymo 66, 67, 67¹ straipsnių reikalavimams gali lemti konkrečias teises pasekmes (pvz., prašymų grąžinimą, jų neregistravimą, įpareigojimą pašalinti trūkumus).

5. Siūlytina patikslinti Projekto 11 straipsniu siekiamą įtvirtinti teisinį reguliavimą (Konstitucinio Teismo įstatymo 84¹ straipsnį):

5.1. Siekiant aiškiai atskirti Konstitucinio Teismo, kaip konstitucinės justicijos institucijos, įgaliojimus ir viešojo administravimo funkcijas, patikslinti Konstitucinio Teismo

įstatymo 84¹ straipsnio pirmą sakinį tokiu būdu: „Konstitucinis Teismas, atlikdamas įstatymų jam priskirtas viešojo administravimo funkcijas, **nesusijusias su prašymų ir paklausimų nagrinėjimu Konstitucinio Teismo įstatymo nustatyta tvarka**, rengia <...>“.